

Taula Rodona
“Educació i municipalisme a Reus”
Informe de resultats

Reus, maig 2015

1. Introducció.

FaPaC i Escola Pública Reus i Baix i Baix Camp van organitzar una sessió participativa que va aplegar a vint-i-cinc persones, representants de partits polítics (REN –Reus Esquerra Nacional -, PSC, CUP, Movem Reus, Llista Unitària, denouReus, ARA Reus) pares, mares, docents, amb l'objectiu de reflexionar sobre l'educació a Reus i copsar la sensibilitat dels futurs responsables polítics de la ciutat i demés membres de la Comunitat Educativa davant d'aquest tema tant transversal i fonamental.

La dinàmica va partir de la definició de la *Carta de les ciutats educadores* on es defineix la ciutat educadora com aquella que *acompanya a aprendre, intercanviar, compartir i, per tant enriquir la vida dels seus habitants*, de tots els seus habitants, atenent especialment als infants i joves, però amb voluntat decidida d'incorporar a persones de totes les edats a la formació al llarg de la vida.

L'exposició es va iniciar amb una breu exposició dels objectius a aconseguir: la recuperació del concepte de Reus com a ciutat educadora, l'equitat i l'equilibri del mapa educatiu de la ciutat i la igualtat d'oportunitats i l'equitat als centres educatius.

2. Metodologia i resultats.

Mitjançant una dinàmica participativa, la taula rodona va perseguir l'intercanvi d'idees entre les persones assistents i la cerca conjunta de propostes a tres preguntes plantejades des d'una perspectiva constructiva.

2.1. Objectius:

- a) Obrir un espai de reflexió col·lectiva sobre com millorar el municipi de Reus com a ciutat educadora, tot fomentant la implicació i la cooperació entre representants polítics, docents, famílies i altres professionals de l'àmbit educatiu.
- b) Fer propostes de millora a incorporar al Pla educatiu de ciutat, i afavorir el compromís dels representants polítics per dur-les a terme i de la resta d'actors per fer-ne el seguiment.

2.2. Qüestions plantejades i recull de propostes:

Pregunta 1: Quin paper ha de tenir l'educació a la ciutat?

Els participants havien d'identificar el paper de Reus com a ciutat educadora, tot recuperant el concepte de *Pla Educatiu de Ciutat* i proposar iniciatives concretes que permetessin aconseguir aquest objectiu.

Bateria de propostes i reflexions:

- Tots i totes som alumnes i professors al llarg de la vida (compromís educatiu)
- L'educació ha de reflectir la riquesa de les diferències socials i defensar la igualtat d'oportunitats.
- Cal fomentar l'ús d'espais públics educatius en hores extraescolars per vincular la ciutadania amb la tasca dels centres.
- Cal potenciar la implicació dels ciutadans i ciutadanes en els espais de ciutat.
- Creació de projectes educatius per l'equitat més enllà de l'espai de l'escola.
- Pla educatiu de ciutat (escoles- Instituts han d'estar més relacionats)
- Potenciar figures d'educació social a nivell de presa de decisions, fer accions i avaluar-les.
- Potenciar la ciutat com a xarxa de relacions (creació de relacions enriquidores).
- Centres educatius com espais de participació
- Relació de simbiosis entre ciutat i educació
- Veure l'educació com mitjà per consolidar els drets socials
- Els centres i els seus entorns educatius han d'estar oberts i integrats a la ciutat.
- Cal conèixer la ciutat i el funcionaments dels seus serveis.
- Potenciar projectes educatius participatius a les escoles

- Fer de l'educació un motor econòmic (món universitari).
- Creació de consells d'infants vinculants.

Pregunta 2: Com podem aconseguir una zonificació del mapa educatiu a Reus que sigui equilibrat i equitatiu?

En aquest punt calia centrar-se en l'actual zonificació escolar de la ciutat i plantejar solucions orientades a millorar el seu equilibri i evitar la segregació social.

Bateria de propostes i reflexions:

- L'administració ha de ser valenta i fer la distribució.
- Cal reduir ràtios, fer d'aquesta reducció l'eix per redibuixar el mapa escolar.
- El pla urbanístic de la ciutat és determinant en la distribució social de la població.
- No és el departament d'ensenyament qui dibuixa el mapa.

Pregunta 3: Quins són els elements que ens ajudarien a millorar la igualtat d'oportunitats i l'equitat als centres educatius de la ciutat?

Finalment en aquesta pregunta ens plantejàvem la visualització de solucions per tal de resoldre les necessitats dels centres.

Bateria de propostes i reflexions:

- Accessibilitat al llarg de la vida, experiències i entorns d'aprenentatge on qualssevol pugui desenvolupar el màxim del seu potencial.
- Potenciar la figura del vetllador/a des del municipi.
- Distribució equitativa de nens i nenes amb necessitats educatives especials.
- Potenciar el treball amb les famílies.
- Calen xarxa d'escoles, instituts i formació ocupacional, així com projectes educatius de caire social.
- Cal protegir el nostre model d'immersió lingüística.
- No es poden concentrar el mateix tipus d'alumnat en una mateixa escola.
- No permetre que s'agrupin els alumnes segons les seves capacitats.
- Potenciar reforç educatiu a diferents col·lectius, gratuïts o a cost social.
- Cal transparència de resultat educatius.
- Potenciar l'educació dels nens i nenes en la felicitat.
- Potenciar la utilització dels espais informàtics de l'escola fora d'horari lectiu.
- Potenciar l'accés a les escoles bressol.
- Donar imatges correctes dels centres.

3. Plenari i conclusions.

Al final de la dinàmica, un representant de cada grup de treball va exposar les conclusions a cadascuna de les preguntes plantejades.

Davant del repte del paper de la ciutat educadora, un dels punts importants debatuts a cada grup de treball va ser la necessitat de potenciar espais de participació real de tota la comunitat educativa, que permetin la creació de relacions estables, assumint diferents tasques i funcions, amb la finalitat de poder avaluar tot el procés educatiu de la ciutat. Per tant s'entén l'educació com un procés d'empoderament de les persones que els hi ha de permetre prendre decisions i formar-se com a ciutadans i ciutadanes actius i compromesos. Entesa des d'aquesta perspectiva l'educació ha de jugar un paper fonamental com a eix vertebrador de la ciutat en tots els seus àmbits, donant sentit a la ciutat.

A la qüestió de com es pot aconseguir una zonificació del mapa educatiu equilibrada i equitativa, es coincideix en la necessitat de partir de l'anàlisi de les causes dels desequilibris actuals, que permeti fer una avaluació posterior de la situació a través d'un equip extern. Tanmateix, caldria ampliar la participació en la taula de matriculació als centres educatius de la ciutat, i consensuar uns criteris que no canviïn en funció del color polític de cada legislatura. Hi ha un consens força ampli sobre la necessitat de potenciar reforçar el sistema públic educatiu de la ciutat.

Finalment la igualtat d'oportunitats i l'equitat als centres educatius de la ciutat, passa per la dotació equilibrada de recursos materials i pedagògics segons les necessitats de cada centre per tal de no crear distincions entre elles. Aquesta proposta descansa en la idea de mantenir una distribució equitativa dels alumnes als centres, evitant tot tipus de discriminació.

4. Intervenció dels líders dels diferents partits polítics (per ordre d'intervenció).

- **Llista Unitària** (Nuria Serrano)

Respecte a la primera pregunta, es va emfatitzar la necessitat de potenciar la comunicació i coordinació entre la Universitat i l'economia.

A la segona, es va indicar la necessitat de modificar les zones amb propostes consensuades que permetin repartir més a la població entre els diferents centres educatius de la ciutat.

A la tercera, les possibles solucions passarien per crear un espai de participació de les AMPES, potenciar el Consell Escolar Municipal, crear beques per a estudiants i potenciar els projectes dels diferents centres.

- **ARA Reus** (Jordi Cervera)

Va destacar la importància de l'OME i el paper fonamental de les AMPES en el procés d'una ciutat educadora. La necessitat d'aprofitar els espais públics de les escoles a les tardes i obrir-les a la ciutat i la importància de regular la zonificació educativa de la ciutat.

- **denouReus** (Lluís Gibert)

Manifesta la importància de recuperar el concepte de Reus com a ciutat educadora i el Pla Educatiu de Ciutat. Tanmateix la necessitat de revisar la zonificació educativa de la ciutat, amb la que ningú acaba d'estar content. L'equitat i l'equilibri solament s'aconseguiran amb la participació de tota la ciutadania (AMPES, docents, i demés actors educatius de la ciutat)

- **Movem Reus** (Alberto López)

Considera fonamental l'educació com un eix vertebrador de la ciutat per a crear consciències lliures. Necessitat de plantejar-se el projecte de Ciutat Educadora a llarg termini. Molt important la coeducació de l'entorn. Es remarca la necessitat d'evitar els guetos a les escoles i la importància de potenciar aules el més heterogènies possible. Tots aquests factors estan directament relacionats amb la defensa de l'escola pública.

- **REN** (Noemí Llauredó)

Importància del paper de la cohesió social i la formació dels ciutadans, tot aplicant metodologies de participació des de ben petits. Es remarca que amb l'actual zonificació escolar no s'afavoreix la potencialitat de l'escola pública. És necessària una visió global de la xarxa d'escoles públiques. L'Ajuntament ha de ser l'administració pública de referència i ha d'actuar com a interlocutor amb la Generalitat. Per dur a terme tot el projecte de Ciutat Educadora cal un consens de tots els partits.

- **PSC** (Andreu Martín)

Els recursos són molt importants i és evident que l'Ajuntament té limitacions en les competències d'educació, això no treu que pugui influir en l'administració. Als darrers anys a les Escoles Bressol s'ha incrementat el preu, generant una crisi del model, cal reduir les quotes a un màxim de 200 euros. S'ha de fomentar la participació de les famílies, els Consells Escolars, les AMPES. Cal aprofitar els recursos que ens poden oferir les diferents entitats de la ciutat. És necessari un pacte de ciutat on participin tots els actors socials.

- **CUP** (Marta Llorens)

La recuperació del Pla Educatiu de Ciutat és fonamental si entenem el concepte de Ciutat Educadora com un element vertebrador de tota la ciutadania. Evidentment, l'educació com a fenomen transversal i vertebrador de la comunitat ha de partir de la seva gratuïtat, especialment en la franja de 0 a 3 anys, de la participació dels pares i mares a l'escola, facilitant espais comuns de reflexió per a tothom, del repartiment equilibrat i just dels recursos en funció de la individualitat de cada centre. Cal garantir l'accés als equipaments informàtics dels centres a tots els barris.

5.- Valoració final de l'experiència.

En un moment en què els partits polítics i els moviments socials parlen, més que mai, del concepte "participació", ens trobem davant d'un fet insòlit quan dijous passat, al Centre Cívic Llevant es reunien set formacions polítiques de la ciutat i un grup de persones representant diferents perfils de la comunitat educativa. Més enllà d'aprofitar aquest espai com una ocasió més per difondre els diferents programes electorals al bell mig de la campanya i acceptant de jugar a la dinàmica que els hi vam proposar, els vint-i-cinc assistents varen ser capaços de vetllar per la construcció d'unes propostes en l'àmbit de l'educació des del municipalisme.

Durant dues hores, i partint d'una divisió heterogènia de les persones participants en petits grups, es va fer possible que tothom s'expressés de manera còmoda i reflexionés sobre els punts plantejats amb el guiatge d'una dinamitzadora entesa en aquest tipus de dinàmiques participatives.

Després del diàleg i guiats pels dinamitzadors de l'acte per tal que tothom tingués una actitud proactiva, es van aconseguir consensuar una cinquantena d'idees, propostes i reflexions.

SOS Escola Pública agraeix als participants l'actitud i l'esperit constructiu que ens va possibilitar arribar a unes conclusions amb un ampli marge de consens. Valorem molt la participació horitzontal de polítics i ciutadans en abordar un tema tant complex com l'educació a la ciutat, i celebrem que tots plegats haguem realitzat un exercici de democràcia participativa, on els ciutadans i polítics han dialogat de temes fonamentals per la ciutadania.